

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ „ „
Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
Egy órára . . . . . 1 „ „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felétős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzör hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beigtatásért 30 kr.

A választások tisztasága.

Debreczen, május 30.

Mint a nagy városok nyomorának megbuvó fészkeiben, a hol 10—12 emberre való helyen 100—200 ember nyüzsgő s kapkodja egymás elől a levegőt: a milyen a bűn és nyomor ezen undorító tanyáinak a levegője, éppen olyanná lett, épen az ezredik év nagyobb dicsőségére, a magyar politikai közélet atmosphaerája is.

Soha ez a nemzet politikai erkölcsi mélyebb fokra nem volt még süllyedve, mint a minő fertőben most tengeti életét.

Olyan a közmorál süllyedtsége, mint a minő az opium-evők gyilkos szenvedélye: kifelé nincs ut belőle, csak egy biztos vége van, a nyomorult módon való elkorhadás, elpusztulás.

Fennen dicsekszünk ezredéves multunkkal és van is rá jogunk. Mert az ősök, a dicsők mindig szívükben hordták a hazát a haza boldogulásának szent eszményképét.

De vajjon van-e jogunk dicsekedni a jennel, annak a dicső multnak napjainkban való folytatásával, a manák a szellemével és cselekedeteivel?

Nincs és ezerszer nincs!

A magyar közélet odáig süllyedt már, hogy a hatalom képviselői, közöttük még olyanok is, a kiket sem tehetség, sem műveltség nem emel ki a tucat emberek sorából, szemöldökük mozdulataival dirigálják a fő nélkül repkedő legyek módjára ostoba szavazó gépeket.

A nép pedig, a melynek kezében volna a döntés, hitében megfogvatkozva, anyagilag elszegényedve, ezer zaklatás és hivatalos pressió nyomása alatt jobb elemeiben elfásult, közömbös lett; salakjában pedig közönséges árucikké aljasodott, mely hit nélkül, lelkesedés nélkül, elv nélkül, cél nélkül bocsátja rendelkezésére szavazatát a többet ígérőnek.

Fájdalom fogja el szívünket, ha meggondoljuk, hogy a magyar nép, mely természetes értelmességére nézve még rövid idővel ezelőtt is páratlanul állott a földkerekségének minden népe között, 1867 óta a kormánypartok alávaló vesztegetései, — kintó zaklatásai és jogfosztogatásai következtében odáig süllyedt, — hogy ma már ritkaság számba megy hazánkban az olyan választókerület, a hol csakugyan választásról, az eszmék és meggyőződések jogos mérkőzéséről lehetne szó, s ne a szuronyok hatalma, a pálinka

és a bor eszvesztő gőze, s a judás-pénzek lélekmarkosó kincse, s a hatalom székében ülők ezer furfangos és erőszakos mesterfogása döntené fel az igazság mérlegét.

Ezeken az elaljasodott állapotokon volna hivatva segíteni az a törvényjavaslat, a melynek tárgyalása tegnap vette kezdetét az országgyűlésen.

De vajjon segíthet-e?

Fájdalmas meggyőződésünk, hogy: nem!

A létező nagy bajokon tételes törvény nem segíthet, mert az nem teremtheti ujja a társadalmat.

Magának a közgondolkozásnak kell megváltoznia, az egyéni becsületességnek kell teljesen azonosnak lenni a politikai becsülettel, hogy valamelyes kedvezőbb változás létrejöhessen.

A legnagyobb szerencsétlenségeink közül éppen az a balhit való, a mely hazugul külömbiséget tett az egyéni és a politikai becsület között, s míg az egyéni becsületnek legalább a látszatát igyekeztek megőrizni, addig a politikai élet kérdéseiben minden becstelenséget szabadosnak tartottak.

Ha tehát tiszta választásokat akarunk, a társadalmat kell elsősorban megtisztítani a bűnös és álnok fogások, erőszak és vesztegetés elveinek további gyakorlásától.

Az igazság az, hogy ha a ma tanácskozó képviselőház minden egyes tagja az egyéni becsületesség teljességével akarná, hogy legyenek tiszta választások, akkor sem a kuriai, sem a parlamenti biráskodásra nem volna szükség.

De mert az eddigi eljárással szakítani nem akarnak, „vakulj magyar”ként törvényt hoznak újra, hogy lehessen mit megszegni és kijátszani.

Főleg kijátszani!

Erre már is hagytak buvóajtót maguknak, midőn nem minden, csak egyes vitás választásokat utaltak a kuriai biráskodás hatáskörébe.

Olyan ez a kuriai biráskodás, mint a nagy-körösi szentelt víz; se árt, se használ.

Legyen tehát egygyel több palástja a kormány gonosz praktikáinak!

Grotius.

KÜLFÖLD.

Lueger és a millennium. Az osztrák képviselőház tegnapi ülésén tárgyalta Lueger sürgősségi indítványát, melyet a miatt nyújtott be, hogy az osztrák kormány neki nem tessző magatartást tanúsított a magyar millenniumi ünnepek ellen rendezett demonstrációk ügyében.

Lueger első sorban azt kérdezte a kormánytól, hogy milyen alapon mozdítja elő azt az ünnepet, a mely nem is a magyar állam ezeréves ünneplése, hanem Árpád betörésének ezredik évfordulója. Mindig Magyarország volt az, ugymond, a mely a monarkának a Balkán-államokhoz való viszonyát megromtotta és az osztrák kormánynak az lett volna a kötelessége, hogy legalább is semleges maradjon ebben a kérdésben. Ezután a magyar ellenzéki sajtó osztrákellenes támadásaira utalt a szónok és kifejezte, hogy a magyar kormány, ha nem is azonosította magát e támadásokkal, de felhasználta azokat a maga céljaira.

Beszédét azzal a kijelentéssel végezte, hogy minden hazafias és nemzeti gondolkodásu osztráknak kerülnie kell a millenniumot és hogy az osztrák kormánynak nem volt joga a tünteteket megrendszabályozni.

Lueger beszédere Gautsch közoktatási miniszter válaszolt, kijelentve, hogy az osztrák kormány kényszerítve volt a millennium elleni tüntetésekkel szemben állást foglalni, mert a Magyarországgal fennálló barátságos viszonyt továbbra is kötelessége fentartani.

A miniszter általában annak a hitének adott kifejezést, hogy a Magyarországot érdeklő ügyek az osztrák parlamentben egyáltalán nem tárgyalhatók, vagy ha már tárgyalják, a legnagyobb óvatossággal kell azt tenni. A sürgősségi indítványt elvetésre ajánlja.

Rövid vita után a Ház Lueger sürgősségi indítványát elvetette.

A trónöröklés rendje.*)

A megboldogult Károly Lajos főherceg el se volt temetve még, s máris megindultak a kombinációk, hogy ki legyen utána a trónörökös. Ugy mondták, Ferencz Ferdinánd esztei fmg. nehéz beteg, s a korona előreláthatólag nem ő reá fog szállani. Ottó főherceg állítólag az esztei vagyont választotta s a trónhoz való igényről lemond, hanem Károly Lajos harmadik fia fogja örökölni a koronát. A jövődő trónörökösnek tehát ő tekinthető.

Lehet, hogy ilyes kombinációkkal fogalkoztak hivatalos körökben is. De az ország belbékéje megköveteli, hogy ilyen kérdések úgy rendeztessenek, miszerint alapos ellemondást egyoldalról se támaszthassanak. Már pedig ez a kombináció nem ilyen.

Magyarország jelenlegi trónörököse Ferencz Ferdinánd esztei herceg és senki más. Ha úgy határozna a sors, hogy a koronát sohase vehesse át, akkor ő utána csakis Ottó főherceg következhetik. Az lemondhat a koronához való jogáról, az országgyűlés beleegyezésével, de csakis az ő saját személyére. Neki gyermekei vannak, azok kiskorúak, azok sem magok le nem mondhatnak, sem más az

*) Az »Egyetértés« csütörtöki számából vesszük át a fentebbi cikket, mely a nevezett lapnak »Közéletünk« rovatában jelent meg.

ő nevében le nem mondhat. Az ily lemondás érvénytelen is, veszedelmes is. Beláthatatlan bonyodalmakat és bizonytalanságot szülne a jövőre egy ily eljárás. Se az igazság, se az állam jól felfogott érdeke ezt meg nem engedí. Azért a boldogult Károly Lajos főherceg harmadik fia trónörökösnek még másodsorban sem tekinthető.

Magyarországot a legtöbb vizsaly azon az okon dulta a multban, mert a trónöröklés rendje egész bizonyossággal megállapítva nem volt. Az apa után nem mindenkor következett a fiu, gyakran a testvér. Így volt ez különösen az Árpádok idejében. I. Géza király után például nem a fia Kálmán, nem is a kisebbik Almos következett, hanem László, az elhunyt királynak testvéröccse.

A trónöröklésnek ez a bizonytalansága okozta, hogy polgárháborúk dultak fel az ország békejét nem egy alkalommal.

Őseink, okulva a tapasztalatokon, úgy segítettek később a bajon, hogy a király legidősebb fiát, még atyja idejében megkoronázták. Hatalmat nem adtak neki, de a hatalom jelvényeivel feldisznítették. Így a király halála után sohase lehetett kérdés az iránt, hogy utódja ki legyen.

Ez a szokás megmaradt a Habsburgok idejében is. Majdnem valamennyi Habsburg megkoronáztattott még az atyja idejében, sőt a koronás király életében történt még akkor is, midőn oldalagon szállt át a korona.

Csak a pragmatica sanctio elfogadása után nem volt többé ily koronázás. Azóta a következők sorrendje szabályozva lett s nem választástól függött többé, hogy ki legyen a király. A sorrend csak egyetlen esetben nem lett megtartva. Ő felsége, a jelenleg uralkodó király edes atyja, lemondott önként a koronáról. Ez az egy eset is végzetes bonyodalmak lett szülő oka.

Vajon nem-e lenne helyes, feljuttani a régi szokást?

Az orosz alkotmány szerint, mihelyt a császár elfoglalta a trónt, meg lesz nevezve a trónörökös is. Mután a jelenlegi császárnak nem volt fia, mikor a trónra lépett, legidősebb testvéröccsére lett deklarálva a trón. De ha a császárnak fia születnék, a jelenlegi trónörökös azonnal megszűnnék trónörökösnek lenni s átadna helyét az újszülöttnak.

Nálunk ehhez hasonló deklarálás nem létezik. Trónörökösnek tekintjük azt, aki az elsőszülöttség rendén következik, de ebbeli

minősége és a koronához való joga külön aktsussal az uralkodó király életében hivatalos akakban publikálva nem lesz.

Nagyon meggondolandó dolog, nem-e kellene alkotmányunkat úgy megváltoztatni, hogy ez megtörténjék s nem-e volna helyes az életben való megkoronázás intézményét feljuttani.

Uralkodónk ugyanis közös Ausztriával. — Ritkán, az esztendő kis részében lakhatik csak közöttünk. Akkor itt lakhatnak állandólag legálabb a trónörökös. Most már a nádori szék beöltését is felfüggesztettük. Ez megkoronázott s állandólag Magyarországon lakó trónörökös leginkább tudná még pótolni abbéli vágyainkat, hogy közöttünk lakjék a király.

Hogy minő nevelést kap egy trónörökös, az nem házi dolog, nem is családi ügy, az érdeklí az egész nemzetet, a mely felett uralkodni hivatva lesz. — Es minket magyarokat nemcsak az érdeklí, hogy a leendő trónörökös szellemi kialakulása megfelelő legyen általános szempontból, de az is, hogy megismerje nyelvünket, hazánkat, népünket. A magyarság szempontjából is vannak igényeink.

Volt, fájdalom, csak volt! trónörökösünk, a kihez e tekintetben is a legszebb reményeket kööttük. A most eltemetett Károly Lajos főherceg is megtanulta nyelvünket, birtokot szerzett az országon s az esztendő egy részét nálunk töltötte. Ferenc Ferdinánd főherceg is beszél magyarul. Testvérei nem értik a mi nyelvünket.

Az, a kire a korona néz, vajjon csak a jövőben fogja-e kezébe venni a magyar grammatikát?

Nem kicsi dolog ez, minket nagyon közzelről érdeklí.

Az ilyen kérdéseket tisztázni kell, még akkor is, ha fájó érzéseket támasztanak az élőkben. Nemzetek és népek jövője követeli, hogy a trónöröklési kérdés körül ne maradjon fenn egy pont sem, mely kérdéses lehet.

Pártalakulások.

— Nem hiteles tudósítónktól. —

Budapest, május 29.

Fontos politikai eseményről adhatunk hírt. A miről napok óta irtak a fél- és egész hivatalosok, végre megtörtént a fuzió. Meg

pedig olyan általános, egyetemes fuzióól adhatunk számat.

A fuzió ugyanis egészen új és eredeti alapon történt. A politikai élet több kiváló és befolyásos egyene is belátván azt, hogy e bizonytalan helyzet tovább nem tartható fenn és belátván azt is, hogy a választó polgárságra nézve a politikai bizonytalanság egyik legfőbb okozója, hogy képtelen már kiokosodni a temérdek párt kaoszából, elhatároztak, — hogy jövőben ne meggyőződés szerint, — melyre sokan úgy se sokat adnak — alakuljanak a pártok, hanem nevük szerint osztassanak az egyes pártokba.

Sikerült az új pártalakulásokat és azok tagjainak névsorát megszerezni s az alábbiakban ismertetni:

Állattani vagy zoologikus párt: Farkas Balázs, Halassy Gyula, Madarász József, Rigó Lajos, Szunyogh Balázs, Busbach Péter, Holló Lajos.

Növénytan vagy botanikus párt: Almássy Imre, Mohay Sándor, Fáy Gyula, Fenyvesy Ferenc, Konkoly Thege József, Makkfalvay Géza, Szederkényi Nandor.

Ásványtan vagy mineralogiai párt: Atzél Béla, Rezey Silvius, báró Vass Béla.

Nemzetiségi párt: Bolgár Ferenc, Horváth Gyula s még öt Horváth, Kun Miklós, Magyary Géza, Szász Károly, Tóth Imre s még két Tóth, Szerb György.

Iparos párt (foglalkozás, hivatal): Eötvös Károly, Hajós József, 2 Kovács, 4 Molnár, 3 Papp, 2 Szabó, Lakatos Miklós, Király Ferenc, Kaiser János, Schäfer Dezső, Schuster József, Schreiber Frigyes.

Szinpárt: Fejér Miklós, Kék Lajos, Veres József, Vörös János.

Jó és rossz tulajdonságok pártja: Szende Béla, Tompa Antal, Sima Ferenc, 4 Nagy, 5 Kemény, 2 Kiss.

Muzsikus párt: Hegedüs Sándor, Kürthy Sándor.

férfias erős vonásaival nem hasonlít egy szelíd Adonishoz, mint például Fomlikeb a pap és vallásánár, de több mint ezek együttvéve — rettenetesen érdekes. Tanítványai világért se mondanának le, azon könnyű borzongásról, mely őket elfogja, valahányszor csipetjéjét egy gyors mozdulattal lepatintja, szürke szemét kedélyesen reájuk szegzi, és lassan mondja: »Amit kegyed, Siegendorf kisasszony, avagy Menzel kisasszony, vagy Meyer kisasszony — ez utóbbit különösen zaklatja, most beszélt, felette érdekel Tehat Gothe Königsbergben született, ro lassa, ezt nem tudtam. Azután csipetjéjét nyugodtan felteszi és folytatja. Igaz hogy valahol mindenestre született, de mondjuk inkább Prankfurtban, a Majna mellett. A mellett kissé mosolyog és milyen szép fogai vannak. De előadása, az még azután a valami! Mayer Paula a multkor, mikor Körner Tivadar halálát elbeszélte, soká sirt, mindnyájan megegyeztek benne, a költő ép úgy nézhetett ki, mint a tanár.

»Még hozzá nincs is szüksége reá, említé Lehman Thusnelda. apja rémitő gazdag bukskin és pamuthalmikkal kereskedik. A mi concurrensünk, és ugye a tietek is Margot, ti ugyan most felselyben dolgoztok! Önkéntes jóltevő ez a tanár.

A délutáni nap kíváncsian bekandikál a fehér függönyök között, sugarai jövedvüen

sétálgatnak a különböző csinos fejcskéken, Meyer Paula csinos títus fejcskéjéről, szomszédnője Lehman Thusnelda koromfekete hajfonatékára tanczoinak. Most meg oly káprázatosan integetnek a tükörből, hogy a kis szöke Paula Hamburgból, fejcskéjét pirulva hajja könyvére — avagy mert a tanár epen mellette áll és elesen szemé közé nézett?

Paula összeszedi magát, és a felmondó gyermek egyhangúsággal kezd Schiller »Don Carlos«-ának tartalmához.

»Don Carlo« 1555-ben született. Schiller a művet 1787-ben írta. A tragicus bonyodalm abban áll, hogy Don Carlos anyósát szereti!

»Már az igaz, mosolyog a tanár, ez már aztán tragikus bonyodalm, jobb se kell. De hát hol tanulta maga ezt Meyer kisasszony?

»Igy tanultuk a mult osztályban, ellenvété a leány a jó lelkiismeret nyugodtságával.

Csakugyan! no lám, milyen furcsát tanultak. Még egy tankönyvben is rettenetes volna ilyen conflictus. Erzsébet királynő nem az anyósa volt, hanem — kérem Lehman kisasszony.

»A mostoha — Juj juj!

És juj juj hangzik minden oldalról, a következő pillanatban a tanár nagy meglepetésére a leányok mind hola székeken álltak hol az asztalon térdeltek. Kezeikkel félénken összefogták ruháikat, a sok szürke, kék, barna, fekete szem rémülten néz a szoba egy sötét zugába.

»Egy egér!! egy egér — egé — egér!

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Az egérke.

— A »Debrecezen« eredeti tárczája. —

Irtá: **Lenbach Ernő.**

Fordította: **dr. Kósa Zsigmondné.**

Egy barátságos két nagy csucsis ablak kal elláott tag s szobában vagyunk, kilátással egy jól gondozott kertre: félig lakószoba, félig tanterem. A falakon nagy terkepek szomszedságban fenyképek, előkelő sötét keretekben — kizárólag női fenyképek — aarta két csoportfelvétel. Egy kis mellékasztalkán nagy földgolyó, mellette elegáns, himzörámak, munka-kosarkák. Tanteremben vagyunk, de olyanban, melyben hölgy elnököl, és tanítványai szinten nemsokára hölgyek lesznek. A kis roccoco varrósztalka az ablak mellett egy kis emelvényen állt, itt trónolt Ulrikné ő nagysága, ki férje halála után, a csinos város első leánynevelőintézetének tulajdonosa. Ő maga elnököl a már legközelebb éretté nyilvánítandó hölgyecskék irodalomóráján, melyet Seelingtanár ad elő.

Seeling tanár növendékeivel szemben a legelőnyösebb állást foglalja el, melyet egy tanár csak elfoglalhat, egy ötödöröszt félelem négy ötödöröszt rajongással párosulva.

Nem lehet vele paczkázni mint Raleval, az öreg rajtanárral, sűrű szöke bajuszával,

Egyházkerületi közgyűlés

— Harmadik nap. —

Debreczen, május 30.

A már tegnap is megcsappant érdeklődés mára teljesen leohadt s a gyűlés kezdetén alig volt 20—25 ember a teremben.

A jegyzőkönyv hitelesítése után **E l e k** Lajosnak a tápintezeti elnökségről történt lemondását elfogadták, neki működéséért elismerést és köszönetet szavaztak s utódjává **O r o s z** István tanárt választották meg.

Az Andaházi Szilágyi alapítványra a felügyelő bizottság jelenti, hogy e tanév végén 3 hely üresedik meg s erre pályázott **O l á h** Béla, kinek jókora száma igazolvány, bizonyítványa kitűnő; őt az egyház ker. gyűlés egyhangúlag, közfelkiáltással felveszi, a másik pályázókra nézve pedig bevértja a jelen tanévben kitűntendő eredményt.

Az egyházkerületi tanácsbíróiságra a szavazatokat a bizottság felbontva, jelenti, hogy az egyházi tanácsbírói állásra **S o l t é s z** László h.-szoboszlói lelkész 262, **M a d a r** Á s z Imre karczagi lelkész 196 és **M i t r o v i c s** Gyula debreczeni lelkész 54 szavazatot kapott; így tehát új szavazás rendelő el; a világi tanácsbírói állásra **L e n g y e l** Imre 434, **S z i n a y** Gyula 86, **M e d v e** Kálmán 41 és dr. **B a r t h a** **B e l a** 34 szavazatot kapott, — tehát **L e n g y e l** Imrét megválasztottnak hirdetik ki, aki az e-köt nyomban leteszi s néhány szóval megköszöni a bizalmat.

A Heves-Nagykunsági egyházmegeye a stólnak tíz évi átlagban megváltását rendelte el, mivel azonban csak a presbitériumokat bízta meg ezzel saját hatáskörében, az egyházközségi közgyűlés mellőzésével.

F a r k a s **A n t a l** főjegyző előadó úgy tartja, hogy ennek eldöntése az egyházközségi közgyűlésre tartozik.

S z é l i Kálmán szerint az a kérdés, vajon jár-e a határozat az egyházközségi tagoknak újabb megterhelésével. Itt ez fenn fog, tehát kéri a határozat megerősítését.

S o l t é s z László a törvényre hivatkozva evezik **F a r k a s** Antal aggodalmait, mert itt a díjlevél megváltoztatásáról van szó.

G y ö r i Lajos a határozat fentartása mellett érvel.

B i r ó Lajos bizonyítja, hogy a közgyűléstől az e tekintetben a határozat jogát elvonnunk nem lehet. Ha ezt a határozatot megerősítjük, — mindenütt a presbyterium határoz.

K a l l ó s Tivadar szintén a határozat mellett szól s ezt a közgyűlés elfogadja.

Ezután az államosított ev. ref. felekezeti népiskolák ügyében az egyes egyházaknak az állammal kötött szerződéseket vettek tárgyalás alá. Valamennyit megerősítik, azonban **G y ö r g y** Endrét felhívja a ker. gyűlés figyelmét arra, hogy az ilyen iskolaátadásoknál a vallásérköcsi didaktikai és vagyoni tekintetben a kellő intézkedések megtételesek.

S z é l i György kifejti, hogy az itt épen legnagyobb részt tárgyalta, nagybányai egyházmegeyében ezekre gondoltak, mert a befolyó bérösszeget egyházfentartási alap céljaira fentartja a tanítói fizetéseket pedig kántori illetmények fedezésére fordítják a vallásnatisról és kántori teendők ellátásáról lehetőleg gondoskodtak.

S ü t ő Kálmán beregi esperes biztosítja a közgyűlést, hogy az egyházmegeyek az iskola egyházi és anyagi érdekeit mindig megfontolják, mielőtt iskoláikat feladnák.

G y ö r g y Endre indítványát fentartja, mert épen a kellő körültekintés érdekében szükséges, hogy a kerületi gyűlésnek minden adat rendelkezésére álljon.

G é r e s i Kálmán főigazgatóvá történt kinevezetése folytán állásáról lemond, jelentvén, hogy a folyó tanévet bevégzi s csak a gimn. érettségi vizsgálatnál nem fog szerepelni.

A főisk. tanári kar azt javasolja, hogy Géresi helyét egy külön gimnáziumi és egy külön filozófiai tanszék felállítására utján két tanárral töltsék be.

K i s s Albert hangsúlyozza, hogy mint a filozófiai fakultás felállításáról szó van, mindig úgy hirdették, hogy nálunk 5 fil. tanszék van, három már eddig megszűnt, a negyedik most Géresi távozásával megüresedett s így csak 1 betöltött tanszékkel akarnánk a tanárikar javaslata szerint a fil. fakultás felállítására ele menni, azért tehát indítványozza, hogy a Géresi Kálmán tanszékét tartsák fenn úgy, a mint van.

D ó c z y Imre meg van győződve, hogy az egyházkerület javát akarja a főiskolának, de hangsúlyozza, hogy a tanári kar jelentése csak azt mondja, hogy a közös tanszék ma már fenn nem tarthatók, mert a

középiszkolai törvény annyira megszorítja a középiszkolai tanszékakat, hogy mindkét tanszéknek egy tanár meg nem felelhet. Mert tekintetbe kell venni, hogy ily nagyszámu növendék mellett kevés az a 9 óra attól a 15-ik tanártól a gimnáziumban, tehát két teljes tanszékre van szükség, az akadémiában és a gimnáziumban egyaránt. Ha tehát csak az egyik volna most betölthető, a gimnáziumi a sürgősebb.

K i s s Albert: válaszolt **D ó c z i** Imrének s azt tartja, hogy tanügyi szempontból igaz van Dóczinak, azonban pénzügyi szempontból lehetetlen a tanári kar javaslatát elfogadni, mert ha előbb a gimn. tanszékeket töltjük be, azon kívül fizetnünk kell a könyvtár gondozóját, az akadémiában a Géresi negy óráját külön s erre fedezet nincs.

B a l o g h Ferencz szintén azt tartja, hogy a gimnázium ma teljes tanerőt kíváni, annyival inkább mert a Géresi mai tanszékének betöltésére kevés is egy ember, s anyagtekintetből a Récesy-alapból kívánja a gimn. tanszék felállítását, az akadémiában pedig szintén külön ember kell, aki aztán az anyakönyvtárt is kezelheti s erre fel lehetne használni a fil. fakultásra eddig begyűlt alapokat.

Z s i g m o n d Sándor úgy tartja, hogy ez a tárgy most meg nem oldható, ezért indítványozza, hogy adassék ki a tanügyi bizottságnak, mely arról holnap tegyen jelentést.

T ó t h Sámuel figyelmeztet reá, hogy a többi testüetek még nem küldték be a tanügyi bizottságba képviselőiket.

E l e k Lajos fontosnak tartja, hogy e tárgyban a régi bizottság nyilatkozzék.

Az egyházker. közgyűlés a tanári kar és a Balogh Ferencz indítványát egyaránt átteszi a tanügyi bizottsághoz, hogy a delutáni gyűlésre az ügyről jelentést tegyenek.

D ó c z y Imre a debreczeni főiskola gimnáziumának igazgatója állásáról lemondott, mivel tisztnek megfelelő ereje nem elég; a tanári kar az igazgató teendőinek könnyítése tárgyában ezzel kapcsolatban azt javasolja, hogy az igazgató mellé egy esküdt diákok általános szolgálattételre s naponként az igazgató egy órájánál többre ne legyen kötelezve, mely feltételek mellett Dóczi is megmaradni hajlandó.

T a b a j d y Lajos rámutat arra, hogy e javaslat elfogadása esetén a tanügyi bizott-

Csak kettő maradt helyeiken, a tanár, a kit a dolog nagyban mulat és az egér, kit az ijedségtől a gutaütés kerülget. A tanár lassan felkel, az egér a sarokba suban — általános felsikoltás — a tanár mutatójával megvizsgálja a zugot — ismét egy kiáltás Paula ajkairól, azután a márvány levélnyomóval elzárja az egérlukát.

A fiatal hölgyek szégyenkezve, pirulva, lelkendezve ülnek le.

— Igy ni, hölgyeim, az ellenség le van győzve és megfutamodott. Igen, az egerek! A régi agyitások — biztosan olvasták Ebers valamelyik művében — mint a halál állatjától feltek tőle. Csodálatos, mily szívóssággal ragaszkodnak még most is eme babonához. — Kerem Meyer kisasszony, folytassuk!

— Ön a nap hőse, tanár ur — mondá Ulrikné ó nagysága, mikor a következő irodalomóra előtt a fiatal tanárral négy szemközt beszélt. — Nem kellene elárulnom, de a lányok a multkorai egérhistória óta Lohengrin-ként csodálják. De tanácsoljon kedves tanár, mit tegyek, hogy ezen rettenetes egerek elpusztuljanak? Soha se hittem volna, hogy házamban még ilyen is létezhetik.

— De kérem — itt, hol annyi az édesség! Az egerek az édességet szeretik. Egyébiránt mac-kat ajánlanak ellenök.

— De nekünk nincs macskánk!

— Ha megengedi, szerzek egyet!

— Igazán megtenné? Nagyon kedves — előre köszönöm!

— Kérem! Milyen színe legyen, szürke, fehér, fekete, vörös vagy tarka?

— Önre bizom kedves tanár ur! — Melleslegesen, az év végéig még három óránk van, mivel akarja ezeket eltölteni. Mindig ismételnék.

— Ments Isten! Kegyes engedelmével ma befejezzük az ismétléseket, azután Droste-Hülfehof Anetteről beszélnek egyetmást. Azt hiszem, az írónok között első helyen állhat.

— Igazán nagyszerű gondolat: Hogy fognak a leányok örülni.

Csak tudnám, hol szerezzek egy macskát, mormogta Seeling Jancsi, amint az óra után az Ulrik nyaratót elhagyta. Majd Holm barátom kiegészít a bajból, mire való az a sajtó? Szorosabban burkolódzott köpenyébe, és a márcziusi eső szélben az óváros felé lépdelt. Szíve messze előre kalandozott. Lelki szeméi előtt májusi verőfényben, egy gyengéd alak jelent meg, gödör szőke hajjal, komoly melázó szemekkel, még bimbó, de a legszebb rózsza lesz belőle. Oly édesek voltak ábrándjai, hogy szinte megharagudott, mikor, félóra múlva, a Villa Medici előtt találta magát.

A Medici Villa egy öreg zugos ház volt nyaktörő meredek lépcsőkkel, szűk sötét folyosókkal, a klinika közepében. Nevét onnan nyerte, mert mindig egy csomó assistens medicus lakott benne. A második emelet lépcsőjén egy csontváz állott, jobb kezében egy látogató jegyet tartva Dr. med. Engelbrecht, a

bálban egy írónnal irt czédulát „Holm Ottó, újságíró, a sajtó képviselője.“

„Furesca képviselő, mormogta a tanár és a balról az első ajtón kopogtatott.

Sűrű pipafüst gomolygott, a tanulók szobájának ridegégével bíró lakásban, különösen átörthetlen volt az íróasztal körül, mint egy felhő Zeus ambrozia fürtei körül, — Holm saját szavai.

Holm virágos hálóköntöst viselt, több volt ugyan rajta a lyuk, mint a virág. Az íróasztal mellett egy sörös kancsó állott egy pohárral, a földön példás rendtelenségben kéziratok heverték szerteszét.

— Ist-n hozott bódémbao, — mondá a reporter kezét nyujva. — Körültekinthetsz a teremző muzsa műhelyében. E kancsóból ered a fluidum, torkomon által kezembe jut, tollam papírra teszi és im itt az eredmény — a szétszórt papírokra mutatott. — Ha összedem e lapokat, megolvassom a sorokat, ötet megszorozom, a szerkesztőség rossz kedvével elosztom, ime ez az eredmény, ha fillérekben akarunk beszélni.

— Mit irkál sz tulajdonképpen? — kérde a tanár óvalosan leülve a rozszant pamlagra és rágyújtott a kínált szivarra.

— Semmi különöset! ebben az átkozott f-szekben semmi se történik, még hozzá egyetemi vakációk is vannak. Három lopás, egy eltévedt gyermek, egy szobátűz, ime mai szaladgálásom gyümölcse.

(Folyt. köv.)

ságnak még az igazgatótól elveendő négy órára nézve is tanácskoznia kel, utasítsuk tehát az ügyet a tanügyi bizottsághoz.

Balogh Ferencz elvileg kívánja ki mondani, hogy az igazgató munkáján könnyíteni kell, azonban jelenleg a kérdésben ténybelileg dönteni az ügy pénz mint helyettesítő erő tekintetében előnyomuló aggedalmak szempontjából, a felterjesztésben felhozott eszme azonban pártolásra méltó, azért javasolja, hogy döntsünk öszszel, a tanügyi és gazdasági bizottság meghallgatása után, eddig is azonban segítünk az igazgató dolgán.

A közgyűlés ezt elfogadja.

A vallásoktatás tekintetében s nem ev. ref. felekezeti iskolákban jelentés adatott be az egyházker. közgyűléshez az illető lelkeszek által beszo gáltatott adatok alapján. A temesvári és munkácsi lelkeszek, az utóbbi mint beregi esperes is nagyon panaszkodnak, hogy a középiskolák tanári karai a lelkeszeket, mint vallásoktatókat a tanári értekezletekre soha meg nem hívják, a vallástani tanórára jegyeket az értesítőkből nem közlik, a temesvári apácázárdákból pedig a növendékeket vallástani még bo csátani sem akarják, a ref. lelkeszek a vallásoktatásért legnagyobb részt vagy egyáltalán nem, vagy csak igen csekély fizetést kapnak, sokkal kevesebbet, mint a többi felekezetek oktatói; a küldöttség tehát javasolja, hogy ez anomaliák, sértések és tapintatlanságok orvoslására írjon fel a gyűlés a konvent utján a miniszteriumhoz, továbbá, hogy minden osztályban legalább egy heti vallásóra legyen, minden egyes órának évi díja legalább 30—40 frt legyen stb.

Elek Lajos azon indítványt adja be, hogy az egyházkerület iskoláiban a más felekezeti vallás tanárok szintén meghívandók a tanári értekezletre. Tabajdi Lajos pedig azt a pótindítványt, hogy addig is, míg a kormány a kérelemnek eleget tesz, utasítja a kerület az egyes egyházakat, hogy a vallásoktatásról s az azt teljesítő lelkeszek díjazásáról gondoskodjanak.

Futó Mihály azt az intézkedést, hogy a vallás tanárok a tanári értekezleten megjelenjenek, feleslegesnek tartja.

Jóó István nem tartaná helyesnek Tabajdi indítványát e kérdéssel kapcsolatban tárgyalni. Tabajdi hozzájárul.

Sütő Kálmán: a munkácsi egyház főleg arról panaszkodik, hogy az órábeosztásra nem hívják meg a lelkeszt. A gyűlés ezt nem tartja szükségesnek.

Dégenfeld gr. Tabajdi indítványát csakis Szatmárra vonatkozva fogadja el, Elek indítványát sem fogadja el.

A gyűlés a küldöttség javaslatát akképen fogadja el, hogy a konvent utján kéri a kormányt a sérelmek orvoslására, a vallás tanárokat meghívni és meghívni nem óhajtja.

Az ülés vége 1 órakor.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, május 30.

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök Szilágyi Dezső.

Kormányrésztől jelen vannak Bánffy br., Darányi, Wlassics, Erdélyi, Perczel.

Napirenden van a k u r i a i b i r á s k o d á s.

Simaferecz az általános szavazati jog behozatalát sürgeti; a törvényjavaslat a parlament tekintélyét nem nagyobbítja, de sőt károsítja. a z é r t e l n e m f o g a d j a. Visszapillantást vet a 75-iki fuzióra; akkor sokkal hevesebb harcok voltak a pártok között, amelyek sokkal mélyebb sebeket hagytak, mégis megtörtént a fuzió a pénzügyi válság elhárítására. Ma a magyar ellen mindenfelől, agyar-

kodnak, nemzetiségek és külföld egyaránt; a gazdasági kiegyezés az összes 67-es pártokat magához láncolja, — hisz ugyanis veszélyben van s mégis quonyal fogadták az Apponyi hazafias felhívását. Vagy lesz fuzió s akkor a javaslat se nem árt, se nem használ, vagy nem lesz s akkor felesleges.

Battyány Tivadar gr. röviden a javaslat mellett szól.

Herman Ottó általánosságban szintén elfogadja a javaslatot bár nem habozik kijelenteni, hogy az esküdtzseket sokkal helyesebbnek tartotta volna a választások feletti biráskodással megbizni, mivel azonban nem akarja a javaslat törvényvé válását hátráltatni, s az a mai állapotokkal szemben haladást képez, a javaslatot általánosságban elfogadja.

Zichy Jenő gr. interpellálja közokt. minisztert a muzeumi köteles példányok ügyében.

Az ülés alatt az osztrák delegáció tagjai Zalevszky elnökkel megjelentek a miniszteri szobában és a karzaton.

Ülés vége 2 órakor.

A delegációk.

Budapest, május 30. A Debr. ered. táv. A magyar delegáció tagjai szokasos értekezletüket ma délelőtt tartották meg a képviselőház I. számú tanácskozási termében, a megalakulás holnap lesz.

Korelnök: Nádkó Kálmán gróf, korjegyző pedig Teleki Sándor gróf, a magyar delegáció elnöke: Széll Kálmán, alelnök: Andrásy Aladár gróf lesz, háznagy: Wodriáner Albert báró, jegyzők Hegedűs Sándor, Münnich Aurél és Rudnyánszky József báró lesznek.

Az osztrák delegátusok nagy része már Budapestre érkezett elnökük, Zalevszky Fülöp lovag, a tavalyi delegáció alelnöke lesz,

Párbajozó ág. ev. kerületi felügyeiő.

Budapest, máj. hó 30. (A Debr. ered. táv. Balasgyarmatról jelentik, hogy Laszkáry Gyula, a dunáninneni ág. ev. egyházkerület felügyelője a nógrádmegyei bizottságot gyűlésen Simonyi Dénessel összevezett s ebből párbaj lett, mely ma folyt a pisztolylyal s mindkét fél sértetlen maradt.

Ujdonságok.

* **Időjelzés május 31-re:** változó felhőzet, helyenként csapadék, zivatarok, hősüllyedés.

* **Isteniszteletek.** Vasárnap, folyó hó 31-én az isteniszteletek az ev. ref. templomokban a következőleg fognak megtartatni: a nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, a kistemplomban Szilágyi Imre s. lelkész, az ispo tálytemplomban Mitrovics Gyula lelkész, a Kossuth-utcai templomban Mindszenti Imre segédlelkész.

* **Személyi hir.** Thaly Kálmán orsz. képviselő és tiszántuli egyházkerületi tanácsbíró, mint már jelenteni szerencsénk volt, tegnap és tegnapelőtt az egyházkerületi közgyűlés végett városunkban időzött, azonban a gyűlés végét nem várhatta be, mert ma délután 5 órakor az M. Tud. Akadémia történeti bizottságának ülésén jelentést kell tennie olaszországi tanulmányútjában a bolognai egyetemnél szerzett tapasztalatairól. Ez okból ma reggel 8 óra 40 perczkor a gyorsvonaton — Budapestre utazott.

* **Presbyteri gyűlés.** Az ev. ref. egyház presbyteriuma a debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1896-ik évi jun. hó 2-ik napján délután 3 órakor presbyteri gyűlést tart. Tárty: fontos folyó ügyek.

* **Bábaképezde Debreczenben.** Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ma érkezett leiratában arról értesíti városunk közönségét, hogy a törvényhozás a debreczeni városi közoktatókban a hatóság kérelmére a bábaképezdei felállítását az 1896 évi költségvetési törvényvel engedélyezte. Ezt az örvendetes hirt azzal adja a miniszteri leirat tudomásul, hogy a bábaképezde mikénti elhelyezésének és a debreczeni városi közoktatókkal való viszonyának stb. megállapítása céljából dr. Tóth Lajost szolgálatra herendelt tudomány egyetemi rendes tanárt a helyszínére küldte, a ki is megérkezésének napjáról a város közönségét idejekorán fogja értesíteni.

* Csoportos felrándulások a kiállításra.

A debreczeni iparos kör, a kereskedelmi és iparkamara közreműködése és támogatása mellett, a kiállítás tartama alatt minden hónapban egy csoportos felrándulást rendez Budapestre kisiparosok, kiskereskedők és ipari segéd munkások részére. Az első kirándulás lesz f. évi június 27-én, a második július 25-én, a harmadik aug. 29-én, a negyedik szept. 26-án, az ötödik okt. 24-én. A felrándulók minden egyes alkalommal Budapestet teljes két napot időzhetnek s a III-ad osztályu menetérti jegyen kívül szállást, a kiállítási csárdákban ebédet, belépti jegyet a kiállításba és kaulazolást kapnak 7 frt 30 kr. lefizetés ellenében. Felhivatnak ennélfogva Debreczen sz. kir. város és Hajdúvármegye területén lakó mindazon kisiparosok, kiskereskedők és ipari segéd munkások, valamint ezeknek hozzátartozói és nőtagjai is, kik ezen kirándulások bármelyikében résztveenni óhajtának, hogy ebbeli szándékukat az említett díj lefizetése mellett az iparoskör pénztárnokánál, SzédlákJózsef urnál, — hol részletes programok is kaphatók — bejelenteni sziveskedjenek. — Debreczen, 1896. május 30. Az iparoskör elnöksége.

* **Talált hulla.** Ma reggel fél 7 órakor egy katonatiszt jelent meg a rendőrségi központon és az ott levő Kadarsz Gábor polgári biztosnak jelentette, hogy a Pallag mellett, a katonai czellővöldének átengedett helyen, az ott dolgozó katonák ásás közben egy erjedésnek indult hullát találtak. — A holttest már annyira foszlásnak indult, — hogy az sem állapítható meg, vajjon férfi vagy női hulla-e az. Kadarsz p. biztos intézkedett rögtön, hogy a hullát a közoktatóház halottas kamarájába szállítsák, a mi meg is történt. A IV-ik kerületi mezőrendőrség pedig a legszélesebbkörű intézkedést megtette, hogy a holttest kiletét megálapítsa és kiderítse azt, hogy vajjon nem gyilkosságnak esett-e áldozatul a szerencsétlen. A vizsgálatot maga Kálmán cz helyi Mór mezőrendőr kapitány vezeti.

* **Öngyilkos 48-as honvéd.** Pécselt nagy feltűnést keltett szerdán Blauhorn Antal öngyilkossága, a ki revolverlövésvel vetett véget életének. A 66 éves öreg ur, kit betegsége kergetett a halálba, a szabadságharczban honvéd volt s haláláig egyik lelkesebb híve volt a függetlenségi eszméknék. Az alkotmányos harc beköszöntével elsőrangú szerepe

volt abban, hogy K o s s u t h Lajos 1867. november havában országgyűlési képviselőnek választassék meg Pécsen. Az utóbbi időkben minden tevékenységét a pécs-baranyai takarékpénztárnak szentelte, melynek keletkezése óta igazgatósági elnöke volt. Temetése, melyen a 48-as honvédek, a városi törvényhatósági bizottság stb. testületileg vettek részt, ma délután ment végbe óriási közönség részvételével.

* **Zsurnalisztika.** Szolnokon T i s z a vidéki E l l e n z é k cizmen ellenzéki lap jelent meg. A lap szelleme a függetlenségi és 48-as párt K o s s u t h csoportjának programját követi s J u s t h Gyula, M a d a r á s z Imre, P a p p Elek, T ó t h Ernő, dr. T ó t h János és dr. E n d r e i Gyula orsz. képviselők támogatják. — A lap első számának vezércikke P o l g á r t á r s a i m h o z ! cizmme K o s s u t h Ferenczről ír. A lap főszerkesztője S i n g e r Béni dr. ügyvéd, felelős szerkesztője pedig M e d v e c z k y Imre.

* **Eltiltott kézsók.** A prágai városi tanács egézségi okokból eltiltotta, hogy az iskolás gyermekek kezét csókoljanak a tanítóknak. Ez az intézkedés, habár jelentéktelennek is látszik, mégis figyelmet érdemel, mert tény, hogy a fertőző betegségek könnyen terjednek a kézsók által. De figyelmet érdemel ez az intézkedés, mint egy pedagógiai lap írja azért is, mert a kézsók nem annyira a tanítók iránti tiszteltet elmozdítására alkalmas, hanem csak a hizelgés ösztönét fejleszti a növendékekben. Pedagógiai körökben nagy helyesléssel találkozunk a prágai tanács intézkedésével.

* **Tömeges felrándulás Debreczenből a kiállításra.** A debreczeni iparoskör elnöksége az ezredéves országos kiállítás, és a székelyváros megtekintése céljából 14 napra érvényes menetjegy, és egyéb felette kellemes kedvezményekkel tömeges felrándulást kíván a jövő június hó folyamán, esetleg július hóban is rendezni. E célból f. hó 31-én vasárnap d. e. 10 órakor részleteket tüzetesen ismerlő nagy értekezletre hívja össze mindazon polgártársakat az iparoskör helyiségébe, kik az ügy iránt érdeklődnek, az iparoskör elnöksége.

* **Az első magyar doktornő.** Wartha Vinczéné, Dr. Hugonay Vilma folyamodott a budapesti tudományegyetem tanácsához, hogy a zürichi tudományegyetemen nyert orvostudori oklevelét nosztrifikálják. Az egyetemi tanács szombaton délután ülést tart, s az ülés egyik legérdekesebb tárgya a szóban forgó oklevél nosztrifikálása lesz. Megenlítettük, hogy Hugonay Vilma dr. évekket ezelőtt, rögtön egyetemi tanulmányai befejezése után orvosi gyakorlatot akart kezdeni Budapesten, de ekkor oklevelének nosztrifikálását megtagadták.

* **Fodrász ifjak júnialisa.** A fodrász ifjuság a június 7-ikén megtartandó júnialisra a meghívókat már szétküldte, azért felkéri az érdekelteket közönséget, hogy a ki meghírt nem kárhoztatja, de arra igényt tart, szíveskedjen ez iránt ifj. Csikes Ferencz Piac-utcai 1991 sz. a. fodrász üzletében vagy Schaf János tánciskolájában (csapó-utca zenede épület) jelentkezni, hol az részökre készséggel kiszolgáltatják. A fodrászok mulatsága sikerültnek ígérkezik.

* **Ujabb adományozások.** A kereskedelmi akadémia zászlóavatási ünnepélye alkalmából újabb Szepessy Antal ur, Kunz József és Tsa. urak, Erber Vilmos ur, 10—10 frtot, Thaly Kálmán országgy. képviselő ur, Fazekas Sándor főreálisk. igazgató ur 5—5 frtot adományoztak. — Fogadják az adakozók a segélyegyesület hálás köszönetét, Dr. Szántó Sámuel, a segélyező egyesület elnöke.

* **Vaknap.** Szent-Endrén érdekes természeti tüneményt láttak e nap körül. Délután hat és fél hét óra között a naptól kevés távolságban egy szivárványszínű kör, ugyneve-

zett vaknap mutatkozott az égen, melyben a kék, fehér, sárga és vörös színt élesen meg lehetett különböztetni. A vaknap akként keletkezik, hogy a nap körül fellépő gyűrűket egy vízszintes sáv, az ugynevezett napköd át metszi, mely a nappal egyenlő magasságban húzódik el. A nap keveset veszt intenzívításából, a ködre eső fény visszaverődve esik a napgyűrűkre, — melyek ilyenkor a földről is tisztán láthatók. Éppen a nap nagy fényerejénél fogva e tünemény csak a nap legalacsonyabb állásaiban eshetik meg és csak a magasabb szélességi fokok alatt, hol a nap ferdebb állásban tűnik föl. A vaknap rendszerint világos vagy szürke színű, de ha a nap sugarai valami távoli felhőről visszaverődve kerülnek a napködre, szivárványszínben mutatkozhatnak. Egyike ez a legszebb légi tüneményeknek s olykor a nap mellett két-három, sőt több melléknapot is láthatunk tavolabb és egészen külön a naptól.

* **Emléktábla Bajza József szülőházán.** Az Egri irodalom és művészbárok köre tegnap Z a l á r József alispán elnöklése alatt tartott gyűlésen elhatározta, hogy Bajza Szűcsiben (Hevesmegyében) levő szülőházát emléktáblával fogja megjelölni. Az elnök indítványára a bizottság nyomban meg is alakult B a j z a - e m l é k b i z o t t s á g g á, a melynek fődadata lesz a szükséges költségek beszerzése az emléktábla elkészítésére és a leleplezés ünnepének rendezése. A leleplezési ünnepet augusztusra tervezik.

* **Az országos tornaünnep.** A jövő hónap 4-én és 5-én tartja a magyarországi tornaegyesületek szövetsége nagy országos tornaünnepét az ezredévi versenytéren. A versenyre, a melyen a résztvevők száma szokatlanul nagy lesz, a főváros törvényhatósága több értékes díjat szavazott meg. A versenyek első napján a tömeges mutatványok, a második napon az egyenkint való mérkőzések adják meg az ünnep érdekeségét.

* **Idegenek Budapesten.** A fővárosba tegnap a vasutakon összesen 15729 idegen érkezett. A keleti pályaudvaron 2026, a nyugatin 6750, a délin 953

* **Kereskedő ifjak millenniuma.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete 1896 június 4-én, a nagyerdei „Dobos” pavillonban az egyesületi pénztár javára zártkörű ezredéves ünnepélyt és táncmulatságot rendez. A rendezőség a következőleg alakult meg: Donogán István, rend. biz. el. Sesztina Jenő, egyes. elnök. Hochfelder Jakab egys. pénztáros Várady István, r. b. ellenőr. Ozmits Endre, r. b. jegyző. Az ünnepély kezdete pontban 8 órakor. Belépti-díj: személy-jegy 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. Jegyek a meghívó előmutatása mellett előre válthatók: Szent-Királyi Tivadar, Zádor Lajos, Boros Testvérek, ifj. Gyürky Sándor és Buzágh János urak üzletében, valamint este a pénztárnál. A sikerültnek ígérkező ünnepély műsora a következő: 1. H y m n u s, előadja az egyesületi dalárda. 2. A l k a l m i b e s z é d, tartja Dr. B e n e d e k János ur. 3. Népdalok, Dr. Komáromy Sándortól, éneklé B. R u z s i n s z k y Ilona urnő. 4. Nemzem ezeréves ünnepe, Lamprecht Gézáttól. Szavalja S c h e p p e l Gyula ur. 5. Öseink emléke Hubertől, előadja, az egyesületi dalárda.

* **A vetések állása.** Az időjárás néhány nap óta, lehet mondani egész országban, igen kedvező a növényzetre, a mennyiben meleg s enyhe esős napok uralkodnak. Az esős idő főképp az őszi és tavaszi gabonafélékre hat jótékonyan; helyenként az őszi gabona oly erőteljes szép növesű, a milyen már re-

gen nem volt. A tavaszi is majdnem mindenütt gyönyörűen nő, különösen az árpa. Sajnos azonban, hogy a meleg idő beálltával a nyári zivataroknak sincs az ország híjára a mennyiben több helyről nagyobb vihart és jégesőt jelentettek lapunknak, a melyek természetesen a növényzetben igen nagy károkat okoztak.

* **A történelmi épületcsoport állandósítása.** A kiállítási épületek legérdekesebbje kétségtelenül az az épületcsoport, mely a történelmi kiállítást foglalja magában. A nagy tudással és nagy művészettel megalkotott épület utánzatok megérdemlik, hogy a kiállítás után is fentartsák ezeket, nemcsak elsőrendű látványosságai volnának a fővárosnak, hanem kitűnő hely volna művészeti muzeum létesítésére. A fővárosban már meg is indult a mozgalom, hogy a történelmi csoport épületeit ne bontsák le, félmillió forint költséggel 3—4 év alatt át lehetne építeni az épületeket, úgy, hogy évtizedekig daczolhatnának az idővel.

* **Egy oláh pópá imádsága.** Sokféle csodabogara van a jó istennek, nem csoda tehát ha akad köztünk olyan is, mint a szikulai román pap, a ki a felsőbb rendeleteknek engedve e hó 24-én megtartotta ugyan az ezredévi i t e n t i s z t e l e t e t, de a misét hamarosan lemorzsolva, utána a következő épületes imát mondta el a hívők nem csekély ámulatára:

»Mennyel atyám! Népek és nemzetek sorsát intéző Egek ura! A Te előtted oly kedves román nép meghódította és birtokába vette ezt a földet mé; mielőtt a magyarok azt leigázták. Hallgadd meg szívem fohását, lelkem könyörgését és engedd hogy a Te román néped mielőbb visszanyerhesse ezt a földet.»

Ugy látszik, a derék lelki atya némi fogalomzavarban szenved a honpolgári kötelességek tekintetében; helyén való volna tehát őt némileg felvilágosítani erre nézve.

* **Elemi iskoláink vizsgái.** A debreczeni ev. ref. egyház fiú- és leányiskoláinak 1895—96. tanévet berekesztő vizsgái következő helyeken és időben fognak megtartatni: A n a g y t e m p l o m b a n: június 24-én délelőtt árok-utcai fiiskola II. osztály. Tanító: Dávid Mihály. Délután kismester-u. leányiskola III. IV. o. Tanító: Lada Sándor. Jun. 20-án d. e. nagypéterfia-utcai leányiskola V, VI. o. Tanító: Sáfár László. Délután nagypéterfia-u. leányisk. I, II. o. Tanítónő: Kálmán Lajosné. Junius 22-én délelőtt árok-u. fiiskola I. o. Tanító: Szecsényi István. D. u. árok-u. leányiskola III, IV. osztály. Tanítónő: Kanizsay Endréné. Junius 23-án d. e. árok-u. fiiskola III, IV. o. Tanító: Nagy Károly. D. u. kiscsapó-utcai leányiskola III, IV. o. Tanítónő: Szemere Lajosné. Junius 24-én d. e. árok-u. leányiskola I, II. o. Tanító: Kanizsay Endre. D. u. árok-u. leányisk. I, II. o. Tan.: Háló Sándor. A k i s t e m p l o m b a n: Jun. 19-én d. e. Hatvan-külvárosi fiiskola IV—V. osztály. Tanító: Papp Péter. Jun. 20-án d. e. nagycsapó-utcai leányiskola V—VI. oszt. Tanító: Lévy Lajos. Jun. 20-án d. u. Miklós-utcai leányiskola III—IV. oszt. Tanító: Hajdu István. Jun. 22-én d. e. hatvan-külvárosi leányiskola III—IV. oszt. Tanító: Kiss András. Jun. 22-én d. u. hatvan-külvárosi fiiskola I—II. oszt. Tanító: Szabó Péter. Junius 13-án d. e. nagycsapó-utcai leányiskola I—II. osztály. Tanító: Szemere Lajos. Jun. 23-án d. u. nagymester-utcai leányiskola I—II. oszt. Tanító: Simon István. Jun. 24-én d. e. hatvan-külvárosi leányiskola I—II. oszt. Tanítónő: Tóth Teréz. Jun. 24-én d. u. hatvan külvárosi fiiskola I—II-ik osztály. Tanító: Szóke János A K o s s u t h-utcait e m p l o m b a n. Junius 19-én délelőtt Kossuth-utcai leányiskola III, IV-ik osztály. Tanító: Boros Ferencz. délután csapó-külvárosi leányiskola I-ső osztály. Tanító: Tóth Károly. Junius 20-án délelőtt csapó-külvárosi fiiskola I-ső osztály. Tanító: Kiss Lajos. délután csapó-külvárosi fiiskola II, III-ik osztály. Tanító: Nagy Imre. Junius 22-én délelőtt csapó-külvárosi leányiskola III, IV-ik osztály. Tanítónő: Gáll Józsefné. délután csapó-külvárosi leányiskola II-ik osztály. Tanítónő: Makovicska Guszta. Junius 23-án délelőtt Kossuth-utca

fiiskola I-ső osztály. Tanító: Szendi Imre, délután Kossuth-utcai fiiskola II-ik osztály. Tanító: Demjén Lajos. Junius 24-én délelőtt Kossuth-utcai fiiskola III-ik osztály. Tanító: Csúrka István, délután Kossuth-utcai fiiskola IV, V-ik osztály. Tanító: Tassy Miklós. Junius 25-én délelőtt Kossuth-utcai fiiskola IV, V-ik osztály. Tanító: Nagy Béla. A z l s p o t á l y i t e m p l o m b a n: Junius 19-én délelőtt ispotályi leányiskola V, VI-ik. osztály. Tanító: Herczeg János, délután cser-utezai leányiskola III, IV-ik osztály. Tanító: Dávid Sándor. Junius 20-án délelőtt ispotályi fiiskola I, II-ik osztály. Tanító: Zong János, délután ispotályi fiiskola III, IV-ik osztály. Tanító: Horkai Lajos. Junius 22-én délelőtt bárány-utcai fiiskola I, II-ik osztály. Tanító: Ókrös István, délután ispotályi fiiskola V, VI-ik osztály. Tanító: Kerékgyártó József. Junius 23-án délelőtt cser-utezai leányiskola I, II-ik osztály. Tanító: Munkácsi Julianna, délután ispotályi leányiskola I, II-ik osztály. Tanító: Beesek Ilona. Junius 24-én délelőtt bárány-utcai fiiskola III, IV-ik osztály. Tanító: Verecs Gyula, délután ispotályi óvoda. Óvónő: Nagy Ida. — A f ő i s k o l a i m a t e r m é b e n: Jun. 22-én d. e. főisk. VI. elemi o. Tanító: Káposztás Imre. D. u. főiskolai V. elemi o. Tanító: Vásárhelyi József. Jun. 23-án d. e. főiskolai IV. elemi o. Tanító: Csutoros Albert. D. u. főiskolai III. elemi o. Tanító: Kovacs Lajos. Jun. 24-én d. e. főiskolai II. elemi o. Tanító: Nagy Sándor. D. u. főiskolai I. elemi o. Tanító: Losonczy Endre. Junius 25-én d. e. főiskolai gyakorló iskola. Tanító: Kállay István. A vizsgák kezdete délelőtt 9, délután 3 és fél órakor Junius 18-án délelőtt 8 órakor az összes nővér terek jelenlétében iskola-élet bezáró istentisztelet tartatik a nagytem-pomban. Junius 14-én d. e. 10—12 óraig az ismételő iskolák vizsgái saját tantermeikben. Junius 21-én d. e. 11—12 óraig, d. u. 5—6 óraig az ev. ref. iparos tanulók vallásvizsgái saját tantermeikben. Mely vizsgákra a szülők és a nevelésügy barátai tisztelettel meghívot-tak. Debrecen, 1896. május hó. A d e b r e c z e n i e v. r e f. e g y h á z i s k o l a s z é k e.

Vizsgák az ev. ref. főiskolában. A főiskola igazgatóság az ev. ref. theologiai, jog-akadémiai, gymnasiumi és tanítóképzési vizsgálatok sorrendjét a következőkben közli velünk: Junius hó 10-én reggel 8 órakor háláadó istentisztelet a főiskolai imateremben. Junius hó 12-én kezdődnek az I—VI. éves hittanhall-gatók párbeszédi vizsgálatai s tartanak jun. 26-ig. Junius 27. és 28. theologiai alapvizsgá-latai s tartanak jun. 26-ig. Junius 27. és 28. theologiai alapvizsgálatok tartatnak; az ezek-re vonatkozó kérvények jun. 25. déli 12 óráig nyújthatók be a theol. dékáni hivatalban. A j o g- é s á l l a m t u d o m á n y i k a r n a l. Junius 12 kezdődnek a párbeszédi vizsgálatok. Junius 20. déli 12 óráig az alap és állam-vizsgálatok letétele végett, a kellően felszerelt folyamodványok a jogi dékáni hivatalba be-adandók. Junius 22. s következő napjain alap és államvizsgálatok tartatnak a főiskola kis ta-nác-termeiben a később közzeendő sorrendben. A f ő g y m n a s i u m b a n. Május 13. a VIII-ik oszt. magántanulóinak írásbeli vizsgá-lata Május 15. a VIII-ik oszt. magántan-lóinak szóbeli vizsgálat. Május 16. a VIII-ik oszt. osztályvizsgálat. Május 18—22 ig írás-beli érettségi vizsgálat. Junius 7. d. u. torna-vizsgálat (4—5-ig a négy alsó osztályé, 5—6. a négy felső osztályé.) Junius 9. d. u. rend-kívüli tárgyak vizsgálat. 3—4 ig: szabad-kezi rajz, 4—5-ig gyorsírás, 5—6-ig francia nyelv. Junius 10. a VII. oszt. vizsgálat egész nap az oratoriumban; az I. a oszt. vizsgálat d. e. az I. b. oszt. d. u. a physikai teremben. Junius 11. a VI. oszt. vizsgálat egész nap az oratoriumban; a II-ik oszt. vizsgálat d. e. az a. szakaszé, d. u. a b. szakaszé a phy-sikai teremben. Junius 12. az V. oszt. vizsgálat egész nap az oratoriumban, III-ik oszt. vizsgálat, d. e. az a. szakaszé, d. u. a b. szakaszé a physikai teremben. Junius 13. a

IV. oszt. vizsgálat, az a. szakaszé az orato-riumban, a b. szakaszé a physikai teremben. Az osztály vizsgálatok d. e. 8 órakor, d. u. 3 órakor kezdődnek. Junius 14—17-ig: magán vizsgálatok: junius 14—15-ig az I. és II. oszt. magántanulóké; junius 16—17-ig a III. VII. oszt. magántanulóké. Magántanulók szóbeli és írásbeli vizsgálatot tesznek. Junius 18—24-ig szóbeli érettségi vizsgálat. A t a n i t ó k é p e z d é b e n: Junius 18 és 19 napján d. e. 9—12., délután 4—6 óraig az akadémiai VI teremben nyilvános közzévizsgálatok.

x Millenniumi-kert. Szombaton ter-vezte Sz. David István, gyönyörűen berendezett „Millenniumi-kert“-jének megnyitását, azonban a rossz idő miatt ez nem történhet meg. A megnyitás jövő hó 1-én hétfőn Rácz Károly elsőrendű zenekarának hangversenye mellett nagy fényvel és pompával fog megtörténi. Ez alkalomra kitűnő pilseni sör és speciális ételeket fogunk kiszolgálni. E helyütt em-lítjük fel, hogy a Somossy-féle mulatóból jövő magyar dallásulat, Angelotti Vilmos igazgatása alatt, junius hó 5-én kezd meg a „Millenniumi kertben“ fellépéseit.

x Csanádmegyében 2700 holdas, Szabolcsmegyében 4600 holdas bérlettermésu an instructióval átadandó Czam a kiadóhivatalban.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

május 29.

A készárúzet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 10 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	—	76	—
„	77	6.65	6.70	78
„	79	6.85	6.95	80
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
„	77	6.70	6.80	78
„	79	6.90	6.95	80
Pestvidéki ó	75	—	76	—
„	77	6.65	6.75	78
„	79	6.80	6.90	80
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
„	77	6.65	6.75	78
„	79	6.75	6.95	80
Bácskai „	75	—	76	—
„	77	6.75	6.85	78
„	79	6.90	7.00	80
Észak mag. „	75	—	76	—
„	77	—	78	—
„	79	—	80	—

	Min. hekt. ben	Ar kilógrm.
Rozs elsőrendű	uj 70—72	6.30 6.35
„ másodrendű	„	6.29 6.25
Arpa takarmánynak	60—62	4.4 4.70
„ égetni való	62—64	0.9 0.00
„ serfőzdei	64—66	6.15 6.50
Zab	39—41	6.05 6.35
Tengeri bánsági	uj	4. 4.05
„ más emü	„	3.90 4.00
Repeze bánsági	„	0. 0. 0.00 0.00

Kőbányai sertés-piac.

május 29.

Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli súlyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg súlyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) — krig. 4. Fialat közép páronként 251—320 klg. — súlyban 50—51 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmig terjedő súlyban) — 49—50 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) 45 krtól — 46 krig. Közép (páronként 220—280 klgmig terjedő súlyban) 44—45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmig terjedő súlyban) 43—44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli súlyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 220—260 kgr. súlyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgmig terjedő súlyban) 44—45 krig. Sertés létszám 1896 évi m. a. hó 27-ik napján volt készletben 9144 drb. 1896. május hó 26-27-ik napján felhajtatott — drb. 1896 május 27-ik napján elszállított 31 drb. 1896. évi május hó 29-ik napjára maradt 9113. Sertésforgalom üzletirányzata változatlan.

Nyilttér.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán).

Idény május 1-től szept. 30-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban

Rendelő orvos **Bruck J.** az országos közegészségi tanács rk. tagja Nagykorona u. 23. sz.

Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő.

Pontos közlekedés a társas-kocsikon reggel 7 óráig kezdve.

Allomási hely **Ferencz-József-tér**, a régi Lloyd épület közelében.

Mintákkal készséggel szolgál helyben és vidékre.

Rendkívül előnyösen lehet vásárolni divatos selyem, gyapjú és mosó kelméket

Boros Testvérek,

női divat áruházában Debreczen, Kossuth-utca 3 sz.

Krondorfi savanyúviz.

Stefania trónörökösne forrás.

Kitűnő gyógyviz,

kedvelt asztali viz.

Főraktár: Csanak Józsefnél. Kapható még: Geréby F., Ruckl Z., Szabó Zs. és Félégyházi János uraknál.

Egy tényállás.

Általában elismertetik, hogy a mai nővilág a **Pompadour-pasta** mindennapi használatának köszönheti ama gyönyörű bőrszínét és ama halvány és aristokratikus arcüdeségét, mely a valódi szépség ismertető jeleit képezi. Egy mindenkoros tiszta, soha fel nem pattogzott vagy felszagzott bőr-arc és kéz szabad barázdáktól, hólyagoktól, fagy és melagsági foltoktól, mind ezen előnyök eredményezettnek, ha a toilletthez a valódi **Pompadour-pastát**, a **Poudre-Pompadour** és a **Riz**-szappant használjuk — Ezen orvosi illatszer-csik igen gyakran magok az orvosok által is ajánljatik. Hogy az utánzásoktól megóvassunk, győződjünk meg, hogy minden vevésén a **Riz, Wien, II. Praterstrasso 16.** Rix-Hof aláírás fel van tüntetve.

Magán

A de alább meg junius hó a kollegium 1898 és 1 hasznóber

1. Sz szörményi val 7 hold földben.

2. Sz ondódi föld az előbb nyá nélkül

3. N. ondódi föld elején 12

4. N. ház ondó Janos-féle 227 □ öl, kép-esárdá tételtől ne

5. A Félégyházi 550 □ öl Péterfia-ut

6. Na fele ház 8 piacz-utca

7. U. zsa alatt 1 talyon, tany

8. M. föld tanyá

9. U. 6 1/2 nyilas Ondódon.

10. E Bánkon.

Erre kiköltési lett meghí

pénztári k árverés m elfogadtat

0000 Nap nagy

0000

0000

0000

0000

0000

0000 Szalm

0000 g

0000

Magán árverési hirdetemény.

A debreczeni ev. ref. kollegiumnak alább megjelölt házutáni földjei folyó évi június hó 1-ső napján d. e. 10 órakor a kollegium kistanácstermében jövő 1897, 1898 és 1899-ik évekre, esetleg hat évre haszonbérbe fognak kiadatni, u. m.:

1. Széchenyi-utczai 1771 sz. Böszörményi Róza-féle ondódi földje tanyával 7 hold 1400 □ öl piac-utczai dülöben.

2. Széchenyi-utczai 1775 sz. ház ondódi földje piac-utczai 4-ik dülöben, az előbbeni mellett 6 hold 150 □ öl tanya nélkül.

3. N.-Péterfia-utczai 812 sz. ház ondódi földje tanyával, a nagy-mátai ut elején 12 hold 584 □ öl.

4. N.-Péterfia-utczai 830 és 831 sz. ház ondódi földje Szabó Pál és Tüdös Janos-féle hazak után, együtt 20 hold 227 □ öl, a nagy-mátai uton, a Látókép-csárdán belől, tanya nélkül, azelőző téleltől nem messze.

5. A Fűvészkert-utczai 1080 számú Félégyházi-féle ház ondódi földje 8 hold 550 □ öl a Czuczában tanya nélkül, Péterfia-utczai 6-ik dülöben.

6. Nagyuj-utczai 1691 sz. Szegedi féle ház 8 hold 850 □ öl ondódi földje, piac-utczai 4-ik dülöben, tanya nélkül.

7. Ugyanazon ház új földje Alsó Józsa alatt 11 hold 1312 □ öl, homok talajon, tanya nélkül.

8. Miklóssy Mózes-féle 10 1/2 nyilas föld tanyával.

9. Ugyancsak Miklóssy Mózes-féle 6 1/2 nyilas tanyával, mind a kettő az Ondódon.

10. Böhm-féle 9 boglyás kaszáló a Bánkon.

Erre az árverésre a vállalkozók a kiküldési összeg 20 %-ának letétele mellett meghivatnak. A feltételek a kollegiumi pénztári hivatalban megtekinthetők; az árverés megkezdéséig zárt ajánlatok is elfogadtnak.

A küldöttség.

Nap- és esernyők nagy választékban.

Divatos Gallérok 1.50 krtól feljebb.

Divatos női gallérok és kabátok, remek diszitett modell-kalapok. eredeti ÁRPÁD BLOUSOK csakis Rózsa Lajos női divat-termében

óriási választékban, bámulatos olcsó árban

Szalma kalapformák gyári árban.

Gyermek ruhácskáiban különlegességek.

SZÖLLŐSI GYÖRGY
ékszerész

Debreczenben, Főpiacz, a városházzal szemben.

Ajánlja dusan berendezett

arany, ezüst, ékszer és óraraftárát.

Különösen:

Remek } **Brillant boutonok** 50 frtól 600 frtig és feljebb.
tüzű } " **Solitira gyűrűk** a legolcsóbb ártól 200 frtig.

Mindennemű művészi kivitelű

ARANY, EZÜST TÁRGYAK.

Valódi svájcei gyártmányu **finom** szerkezetű férfi és női **ÓRÁK** 1 évi jótállás mellett.

Mindennemű ezüst tárgyak, különösen evőeszközök a napi árkelet szerint, ugyszintén minden e szakmához tartozó munkák, javítások és vésések a **legolcsóbb árszámítás mellett eszközöltetnek.**

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZEKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üdítő ital mindenütt kapható.

2 literes, 1 literes és 0.5 literes palackban.

Viszont eladók és vendéglősök előnyárban részesülnek.

Mint gyógyviz páratlan hatása a következő betegségek gyógyításánál, mint: Az emésztő szervek bajai, gyomor és bélhurut, gyomorégés, étvágyhiány, emésztetlenség, valamint a **sárgaság** és **vérzegénység** minden neme. Mint borviz és üdítő ital világhírre tett szert, borral vagy gyümölcszörppel egyaránt kellemes.

Kizárólagos nagybani raktár Debreczen és vidékére.

Kontsek Gézánál

Kossuth-utca.

